

Talousarviomuutokset 2024

Ahall 02.12.2024 § 386

Valmistelija: Kari Janhonen, kari.janhonen(at)pshyvinvointialue.fi, puh. 044 717 2078, Arja Matsi, puh. 044 718 6118, arja.matsi(at)pshyvinvointialue.fi.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2023 talousarvion 2024, jossa on erikseen tulo- ja menosidonnaisuus.

Vuosikate 813.498 €, hyvinvointialueen toimintatuotot 262.068.764 € (sisältää valmistus omaan käyttöön), hyvinvointialueen toimintakulut 1.453.268.335 €.

Hallintosäännön § 91 mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Muutostalousarvio aluehallitukselle perustuu lokakuun ennusteeseen. Lautakuntien määrärahojen muutosesitykset perustuivat syyskuun 2024 ennusteisiin.

Erityispalvelut

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 1,5 milj. euroa alle budjetin. Myyntituotot ovat alittumassa 2,9 milj. euroa. Alitus johtuu hoivapalvelujen myynnistä muille hyvinvointialueelle. Asiakasmaksutuotot ylittyvät 0,3 milj. euroa sekä tuet ja avustukset noin 0,9 milj. euroa talousarviosta.

Toimintakulut arvioidaan ylittävän 46,3 milj. euroa talousarviosta. Suurimmat ylitykset syntyvät palveluiden ostoista 20,7 milj. euroa ja henkilöstökustannuksista 17,8 milj. euroa. Palvelujen ostojen ylityksiä ovat mm. hoitopaikan valinnan vapautta käyttävien potilaiden kasvaneesta määrästä n. 6,0 milj. euroa ja hoitovelkajonojen purusta palvelusetelin, kilpailutetun ostopalvelun ja JST:n kautta n. 2,0 milj. euroa. Asiakaspalveluostot, laboratoripalvelut ja työvoiman vuokraus ylittyvät myös reilusti. Aineet ja tarvikkeet ovat ylittymässä 7,2 milj. euroa, suurimmat ylitykset johtuvat mm. lakisääteisten apuvälineiden lisääntyneestä määrästä, hoitotarvikkeista ja tarvikkeiden yleisestä hintojen noususta. Henkilöstökustannusten ylitystä selittää mm. järjestelyvaraerät ja yleiskorotus, joita ei budjetoitu toimialoille, vaan keskitetysti konsernihallintoon. Myöskään henkilöstöhallinnosta siirtyneiden sijaisten palkkamenoja ei budjetoitu täysimääräisesti siirtymisvaiheessa yleisten palveluiden toimialalle.

Peruspalvelut

Toimintakulut arvioidaan ylittyvän 3,6 milj. euroa.

Toimintatuotot ylittyvät n. 0,7 milj. euroa, asiakasmaksutuloja saadaan arvioitua enemmän.

Henkilöstökulujen alitus muodostuu pääosin lääkäriresurssivajeesta (9,7 milj. euroa). Palvelujen ostot ylittävät talousarvion 10,4 milj. euroa.

Talousarviovaraus työvoiman vuokrauksen lääkäreiden osalta on henkilöstökuluissa ja näin ollen palvelujen ostot ylittyvät tämän takia 3,6 milj. euroa. Lisäksi palvelujen ostojen ylitys muodostuu tukipalveluiden ostoista esim. laitoshuolto. Tarvikkeiden talousarvioylitys on noin 3,3 milj. euroa, joka johtuu hoitotarvikkeiden ilmaisjakelun ylityksestä. Huomioiden talousarvion sitovuus, lisätalousarviota ei esitetä muuhun kuin tarvikkeisiin, koska henkilöstökulut ja palvelujen ostot vastaavat lähes toisiaan.

Yleisten palvelujen hallinto

Yleisten palveluiden hallintoon on tehty talousarviomuutos koko yleisten palveluiden osalta lomapalkkavelan muutosta n. 1,8 milj. euroa sekä lääkärisopimuksen 1.10.2024 alkava yhteensovittamiserä n. 0,4 milj. euroa, että joulukuussa 2024 maksettava Sote- ja Hyvtes -sopimuksien kertaerä n. 0,4 milj. euroa.

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut – toimialan talousarvio perustuu palvelutasopäätöksen 2024-2027 vaatimuksiin, joka sisältää pelastustoimen palvelut. Lisäksi toimialan talousarvioesitys sisältää ensivastepalveluiden tuottamisen, Kuopion Itkonniemen moniammatillisen yksikkötoiminnan sekä hyvinvointialueen turvallisuuspalvelut. Toimialalle annettu toimintakatetta koskeva raami on 26,8 milj. euroa Pelastuslaitoksen tuottaman ensihoitopalvelun siirtyminen yleisiin palveluihin pienentää alustavan laskelman mukaan toimintakatetta 0,1 milj. euroa, jolloin toimintakatteen raamiksi jäisi 26,7 milj. euroa Talousarviomuutoksissa on huomioitu mm. organisaatiomuutokset, järjestelyvaraerän vaikutus, lomapalkkavelan muutoksen lisäys, viranomaisverkko (Virve) käyttökustannusten siirtyminen, toimialalle sekä vartiointipalveluiden kustannusten kasvu. Muutostarve toimialan toimesta laaditun TA2024 ehdotuksen ja hyvinvointialueen toimesta laaditun raamin välillä on 1,2 milj. euroa toimintakatteessa, kun ensihoitopalveluiden siirrosta johtuva muutos huomioidaan.

Perhe- ja vammaispalvelut

Lokakuun ennusteen perusteella toimintatuotot ovat ylitymässä 5,3 milj. euroa talousarviosta ja toimintakulut ylittyvät 40,9 milj. euroa

talousarviosta.

Perhe- ja vammaispalvelujen hallinnossa toimintakuluja kasvattaa lomapalkkavelan muutos sivukuluineen. Lisäksi henkilöstökuluissa on huomioitu yleiskorotuksista ja järjestelyvaraerästä aiheutuneita kuluja sivukuluineen.

Perhepalveluiden toimintatuottojen lisäyksen suurin tekijä on perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 22.4.2024 § 35 käsitelty perheryhmäkodin talousarviomuutosesitys ja sen mukainen tukien ja avustuksien lisäys, joka talousarviovalmistelussa ei mahtunut toimialalle asetettuun tuloraamiin ja perheryhmäkodin hankintapäätös tehtiin 5.2.2024, jonka jälkeen perheryhmäkodin talousarvio tarkentui. Myyntituottojen lisäys muodostuu muiden hyvinvointialueiden korvauksista lastensuojelussa.

Perhepalveluissa henkilöstökulujen lisäys muodostuu lastensuojelun henkilöstökulujen ylityksestä, SOTE-sopimuksen sekä järjestelyvaraerän jaon aiheuttamat muutokset. Menojen suurin lisäys on palvelujen ostoissa, kohdentuen asiakaspalvelujen ostoihin, joita ei talousarvion valmistelussa pystytty huomioimaan täysimääräisesti. Menolisäyksissä on huomioitu tuloja vastaavasti perheryhmäkodin talousarviomuutosesitys. Lastensuojelussa ylitys muodostuu sijaishuollon laitospalvelujen ostoista. Perhekeskuksessa suurin ylitys muodostuu perhetyön ostoista. Avustuksissa lisäys muodostuu lastensuojelun lapsiperheille annettavista avustuksista.

Vammaispalveluiden toimintatuottojen lisäys perustuu tammi-elokuun toimintatuottojen toteuman ja tilinpäätöksen 2023 perusteella tehtyyn ennusteeseen. Merkittävimmät poikkeamat aiheutuvat siitä, että muiden hyvinvointialueiden laskutuksen myyntituotot ja asiakkailta perittävät vuokrat eivät sopineet toimialan toimintatuottoraamiin. Uutena maksutuottona on kuljetusten omavastuuosuudet.

Vammaispalveluiden henkilöstökulujen lisäys perustuu uuden SOTE-sopimuksen hinnoittelutunnusten muutosten aiheuttamiin menoihin sekä hoidollisen hoitoringin (5 htv) ja lasten aamu- ja iltapäivähoidon sekä loma-ajan hoidon vaatimiin määräaikaisten työntekijöiden henkilöstökuluihin, joihin ei pystytty talousarviossa varautumaan. Suurin lisäys on palvelujen ostoon, jossa kustannusten nousua on tuonut asumispalvelujen kilpailutuksen kautta keskimäärin 20 % nousseet hinnat. Myös tarve muiden asiakaspalveluiden ostoihin on kasvanut. Kuljetusten kilpailutuksen jälkeen nousua on erityisesti kuljetusten välitysjärjestelmästä aiheutuviissa ICT-palvelujen ostoissa. Avustuksissa lisäystä on vammaisille annettavissa avustuksissa ja omaishoidon tuessa.

Ikääntyneiden palvelut

Lokakuun ennusteen mukaan toimintatuotot ylittyvät 10,3 milj euroa talousarviosta.

Toimintakulut ylittyvät 10,2 milj. euroa talousarviosta.

Toimintamenojen merkittävät menolisäykset suhteessa talousarvioon ovat henkilöstökuluissa, palveluostoissa ja avustuksissa liittyen omaishoitoon. Henkilöstö kulut ylittyvät vaikka henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut oleellista muutosta. Palveluostoissa asiakaspalveluostot alittivat määräraha varaukset, mutta mm. vuokratyö ylittää talousarviovaraukset vaikka sen suhteen tehtiin merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä.

Konsernihallinto

Toimintatuottoihin lisätään myyntituottoja 0,081 milj. euroa ja muita toimintatuottoja 0,066 milj. euroa. Toimintakuluja vähennetään 15,799 milj. euroa. Konsernihallintoon oli budjetoitu keskitetysti järjestelyvaraeriä, jotka siirretään toimialoille.

Hallintopalvelut

Toimintatuotot ylittyvät noin 0,147 milj. euroa talousarviosta, pysäköintimaksutuottaja saadaan arvioitua enemmän.

Toimintakulut ylittyvät noin 2,127 milj. euroa talousarviosta. Suurimmat ylitykset ovat laitoshuollon kulut 1,4 milj. euroa sekä tilahallinnan lämmitys ja sähkökulut 0,6 milj. euroa. Vuokrat ovat noin 1,4 milj. euroa arvioitua suuremmat. Henkilöstökulut alittuvat noin 0,6 milj. euroa.

Poistot tulevat olemaan 2,140 milj. euroa arvioitua pienemmät.

Henkilöstöpalvelut

Toimintatuotot alittuvat noin 1,501 milj. euroa talousarviosta. Kelan korvauksia työterveyshuollosta saadaan arvioitua vähemmän.

Toimintakulut ovat alittumassa 7,103 milj. euroa talousarviosta. Henkilöstökustannukset alittuvat 3,077 milj. euroa ja palvelujen ostot 3,704 milj. euroa. Keskitetty sijaishallinta on lakkautunut 01.06.2024 ja henkilöstöhallintoon on jäänyt akuutti sijaisvälitys. Uusia varahenkilöstön rekrytointeja ei ole toimeenpantu taloustilanteen johdosta, joka on säästänyt henkilöstökustannuksia. ICT-palveluiden alitus noin 2,6 milj. euroa johtuu DIIP-järjestelmän alasajosta ja muiden järjestelmien toimeenpanon viivästyttämisestä taloustilanteen johdosta.

Talousoalvelut

Toimintatuottoja lisätään 0,605 milj. euroa, muita toimintatuottoja tuloutuu arviota vähemmän.

Toimintakulujen ylitys on noin 1,236 milj. euroa, johtuen luottotappioista.

Strategia ja kehittäminen

Toimintatuotot toteutuvat noin 4,749 milj. euroa talousarviota pienempänä. Tukia ja avustuksia saadaan 3,819 milj. euroa vähemmän.

Toimintakulut alittuvat noin 14,577 milj. euroa talousarviosta. Henkilöstökulut ylittyvät 3,523 milj. euroa. Palvelujen ostot alittuvat 11,368 milj. euroa, aineet ja tarvikkeet alittuvat 2,303 milj. euroa sekä muut toimintakulut alittuvat 4,430 milj. euroa.

Kustannusten alittumiseen vaikuttaa mm. asiakastietojärjestelmän viivästyminen (kulut siirtyvät ensi vuodelle), laitehallinnan keskitetyt laiteostot ei toteudu suunnitellusti ja osa hankinnoista on muuttunut YTA-laajuisiksi sekä IsteKin ja Servican kustannusten aleneminen sekä muut tuottavuustoimet.

Poistot tulevat olemaan 2,0 milj. euroa arvioitua pienemmät.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittyvät noin 8,210 milj. euroa, josta

- myyntituottojen alitus 3,436 milj. euroa
- maksutuottojen ylitys 14,982 milj. euroa
- tukien ja avustuksien alitus 4,040 milj. euroa
- muiden toimintatuottojen ylitys 0,703 milj. euroa

-Valmistus oman käytön lisäys 0,220 milj. euroa

Toimintakulut

Toimintakulut ylittyvät noin 69,509 milj. euroa, josta;

- henkilöstökulujen ylitys 9,361 milj. euroa
- palvelujen ostojen ylitys 46,287 milj. euroa
- tarvikekulujen ylitys 9,435 milj. euroa
- avustusten ylitys 7,458 milj. euroa
- muiden kulujen alitus 3,032 milj. euroa

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotot ja –kulut ovat 3,663 milj. euroa budjetoituja pienemmät.

Muutoksen syynä on rahoitus- ja korkotuottojen kasvu 5,050 milj. euroa sekä korkokulujen vähentyminen 1,388 milj. euroa.

Valtion rahoitus

Valtion rahoitus oli talousarviossa 1.204.931.666 € (VM 10.10.2023). Valtionvarainministeriön julkaiseman laskelman 27.6.2024 mukaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen korjattu rahoitusosuus vuodelle

2024 on 1.204.222.913 €. Vähennetään talousarviomuutosta 708.753 €.

Yhteenveto

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että vuoden 2024 talousarvioon tehdään seuraavat muutokset;

- toimintatuottoja lisätään 8.209.541 euroa
- valmistus omaan käyttöön lisätään 220.000 euroa
- toimintakuluja lisätään 69.509.204 euroa
- valtion rahoitusta vähennetään 708.753 euroa
- rahoituskuluja vähennetään 3.662.500 euroa
- poistoja vähennetään 4.140.000 euroa

Tuottojen lisäys, kulujen lisäys sekä valtion rahoituksen budjetoitua pienempi määrä vaikuttaa budjettiin negatiivisesti yhteensä 54.419.572 euroa.

Muutosten jälkeen tilikauden alijäämäksi jää talousarviossa 90.982.067 euroa. Toimintatuloissa ja -menoissa ei ole sisäisiä eriä mukana.

Hyvinvointialueen talousarvion tuloslaskelman sitoviksi tavoitteeksi muutosten jälkeen esitetään:

Vuosikate -57.312.421 €

Toimintatuotot 270.498.305 € (sis. valmistus omaan käyttöön)

Toimintakulut -1.522.777.539 €

PSHVA	TA 2024	TA-muutos	UUSI TA 2024
Toimintatuotot	260 668 764	8 209 541	268 878 305
Valmistus omaan käyttöön	1 400 000	220 000	1 620 000
Toimintakulut	-1 453 268 335	-69 509 204	-1 522 777 539
TOIMINTAKATE	-1 191 199 571	-61 079 663	-1 252 279 234
Valtion rahoitus	1 204 931 666	-708 753	1 204 222 913
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 918 600	3 662 500	-9 256 100
VUOSIKATE	813 495	-58 125 916	-57 312 421
Poistot ja arvonalentumiset	-37 862 765	4 140 000	-33 722 765
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-37 049 270	-53 985 916	-91 035 186
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	486 775	-433 656	53 119
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36 562 495	-54 419 572	-90 982 067

Lautakuntia ja toimialoja sitovat muutetut taloudelliset tavoitteet

TOIMIALAKOHTAISET SITOVA TAVOITTEET, 1000 €			
	Toimintatuotot (sis valmistus omaan käyttöön)	Toimintakulut	Toimintakate
Konsernihallinto	147	-21 282	-21 135
Hallintopalvelut	7 347	-100 471	-93 124
Henkilöstöpalvelut	4 799	-61 714	-56 915
Talouspalvelut	1 805	-18 008	-16 203
Strategia ja kehittäminen	22 840	-94 834	-71 994
Perhe- ja vammaispalvelut	13 853	-240 938	-227 085
Yleiset palvelut	155 197	-654 467	-499 270
Ikääntyneiden palvelut	62 532	-301 040	-238 508
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	1 978	-30 024	-28 045
PSHVA yhteensä	270 498	-1 522 778	-1 252 279

Investoinnit

Talousarvioon 2024 on varattu investointeja varten 92,3 milj. euroa. Arvioidut investointimenot ovat 73 milj. euroa.

Talousarvion sitovuustaso on investointien loppusumma.

Investoinnit toteutuvat 20,3 milj. euroa arvioitua pienempinä. Eniten muutokseen on vaikuttanut sovellusinvestointien osalta (12,1 milj. euroa) mm. Uranus/Omni360 potilasvirtaohjauksen ja asiakasvirtauksen hankintojen toteuttaminen, joiden osalta tarkennettu tarve selviää PTJ-projektin edetessä sekä sovellusinvestointien viivästyminen. Laittehankintojen osalta (8 milj. euroa) muutokseen ovat vaikuttaneet mm. joidenkin laitteiden pitkät toimitusajat ja viiveet laitteiden kilpailutuksessa.

	TA2024	muutos TA24	Poikkeama
Rakennukset	47,3 M€	47,3 M€	
Sovellukset	26,3 M€	14,1 M€	12,2 M€
Koneet, kalusteet, laiteinvestoinnit	18,7 M€	10,6 M€	8,1 M€
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	92,3 M€	72,0 M€	20,3M€

Rahoituslaskelma

Pitkäaikaisten lainojen lisäykseen oli varattu 100 milj. euroa vuodelle 2024. Lainaa on nostettu v. 2024 yht. 50 milj. euroa.
Talousarviomuutos 50 milj. euroa.

Rahoituslaskelmaan esitetään myös seuraavat muutokset

- toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,5 milj. euroa
- vaihto-omaisuuden muutos	0,5 milj. euroa
- saamisten muutos	6 milj. euroa
- korottomien velkojen muutos	36 milj. euroa

Esityslistan liitteet:

- investoinnit TA muutos 2024, Ahall 02122024
- Rahoituslaskelman TA muutos 2024, Ahall 02122024
- TA muutokset 2024, Ahall 0212024
- TA muutokset 2024 toimialoittain, Ahall 02122024

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle hyväksyttäväksi edellä mainitut talousarviomuutokset. Lisäksi aluehallitus esittää aluevaltuustolle seuraavaa:

- jos talousarvioon tulee muutoksia aluevaltuuston käsittelyn jälkeen, käsitellään talousarviomuutokset tilinpäätöksen 2024 käsittelyn yhteydessä.

Ennakkovaikutusten arviointi

Talousarviomuutosten jälkeen talousarvio osoittaa merkittävää alijäämää, minkä vuoksi talous- ja tuottavuusohjelmaa on jatkettava.

Toimivallan peruste	hallintosääntö, § 35 Aluevaltuusto päättää
Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle hyväksyttäväksi edellä olevat talousarviomuutokset. Lisäksi aluehallitus esittää aluevaltuustolle seuraavaa: - jos talousarvioon tulee muutoksia aluevaltuuston käsittelyn jälkeen, käsitellään talousarviomuutokset tilinpäätöksen 2024 käsittelyn yhteydessä.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esityslistan liitteet:

- investoinnit TA muutos 2024, Ahall 02122024
- Rahoituslaskelman TA muutos 2024, Ahall 02122024
- TA muutokset 2024, Ahall 0212024
- TA muutokset 2024 toimialoittain, Ahall 02122024

Päätösehdotus

Aluehallituksen päätösehdotus:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle hyväksyttäväksi edellä olevat talousarviomuutokset.

Lisäksi aluehallitus esittää aluevaltuustolle seuraavaa: - jos talousarvioon tulee muutoksia aluevaltuuston käsittelyn jälkeen, käsitellään talousarviomuutokset tilinpäätöksen 2024 käsittelyn yhteydessä.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi talousarviomuutokset.

Jos talousarvioon tulee muutoksia aluevaltuuston käsittelyn jälkeen, käsitellään talousarviomuutokset tilinpäätöksen 2024 käsittelyn yhteydessä.

Merkitään pöytäkirjaan, että Ilpo Kärkkäinen saapui kokoukseen klo 10.27.